ଆୟକର ଆୟୁକ୍ତ, ଜୁଲନ୍ଧୁର

ବନାମ

ଅଜନ୍ତା ଇଲେକଟ୍ରିକାଲ୍ସ, ପଞ୍ଜାବ

ମଇ 2,1995

[ବି. ପି. ଜେଭାନ୍ ରେଡ୍ଡି ଏବଂ ଜି. ଟି. ନାନାବତୀ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଦ୍ୱୟ]

ଆୟକର ଅଧିନିୟମ, 1961:

ଧାରା 139(2)-- ବ୍ୟବସ୍ଥା (1.4.1989 ରେ ଏହାର ବାତିଲ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ଯେଉଁ ସ୍ଥିତିରେ ଥିଲା)-- ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଏବଂ ବ୍ୟାଖ୍ୟା -- ଆୟକର ବିବରଣୀ-- ଦାଖଲ ପାଇଁ ସମୟ ବୃଦ୍ଧି-- ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମୟସୀମା ଶେଷ ହେବା ପରେ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରାଯାଇଛି-- ଅନୁମତିଯୋଗ୍ୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ହୋଇଛି ।

ଆୟକର ଅଧିନିୟମ-- ପ୍ରକ୍ରିୟାଗତ ବ୍ୟବସ୍ଥା-- ନ୍ୟାୟ କରିବା ପାଇଁ ବିକଶିତ ପ୍ରକ୍ରିୟାର ସିଦ୍ଧାନ୍ତର ବ୍ୟାଖ୍ୟା-- ସିଦ୍ଧାନ୍ତର ବ୍ୟାଖ୍ୟା-- ନ୍ୟାୟ କରିବା ପାଇଁ ବିକଶିତ ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଇପାରିବ-- ଦେୱାନୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତା 1908 ।

ଶବ୍ଦ ଏବଂ ବାକ୍ୟାଂଶ:' ବୃଦ୍ଧି'-- ଅର୍ଥ-- ଧାରା 139 (2)-- ବ୍ୟବସ୍ଥା-- ଆୟକର ଅଧିନିୟମ, 1961 ।

ଉତ୍ତରଦାତା, ଏକ ଭାଗିଦାରୀ ବ୍ୟବସାୟିକ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ଏବଂ ଏହାର ଅଂଶୀଦାରମାନଙ୍କୁ ଆୟକର ଅଧିନିୟମ, 1961ର ଧାରା 139 (2) ଅନୁଯାୟୀ ନୋଟିସ୍ ଜାରି କରାଯାଇଥିଲା, ଯେଉଁଥିରେ ସେମାନଙ୍କୁ ନୋଟିସ୍ ଜାରି ହେବାର 30 ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ବିବରଣୀ ଦାଖଲ କରିବାକୁ କୁହାଯାଇଥିଲା ।ତଥାପି, ସେମାନେ ସମସ୍ତେ ସେମାନଙ୍କର ବିବରଣୀ ଦାଖଲ କରିବା ସହିତ ଧାର୍ଯ୍ୟ ତାରିଖ ଶେଷ ହେବା ପରେ ବିବରଣୀ ଦାଖଲ ପାଇଁ ସମୟ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଆବେଦନ କରିଥିଲେ । ବିବରଣୀ ଦାଖଲ କରିବାରେ ବିଳମ୍ବ ହେବାରୁ ଆୟକର ଅଧିକାରୀ ସେମାନଙ୍କ ଉପରେ ଜରିମାନା ଲାଗୁ କରିଥିଲେ । ଆବେଦନରେ, ସହକାରୀ ଅପିଲିୟ ଆୟୁକ୍ତ ବ୍ୟବସାୟିକ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ଉପରେ ଲାଗୁ ହୋଇଥିବା ଜରିମାନାକୁ ରଦ୍ଦ କରିଥିଲେ କିନ୍ତୁ ଅଂଶୀଦାରମାନଙ୍କ ଉପରେ ଲାଗୁ ହୋଇଥିବା ଜରିମାନାକୁ କାଏମ ରଖିଥିଲେ । ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ରାଜସ୍ୱ ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ଆୟକର ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ଆଦେଶକୁ ବଳବତ୍ତର କରିଥିଲେ । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସମୟସୀମା ଶେଷ ହେବା ପରେ ମଧ୍ୟ ବିବରଣୀ ଦାଖଲ ପାଇଁ ସମୟ ବୃଦ୍ଧି ଆବେଦନ କରାଯାଇପାରିବ ବୋଲି ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେଇ, କରଦାତାଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ସନ୍ଦର୍ଭର ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇଛନ୍ତି ।

ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ରାଜସ୍ୱ ଆବେଦନରେ ଏହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଅଧିନିୟମ କିମ୍ବା ଏହା ଅଧୀନରେ ନିର୍ମିତ ନିୟମରେ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେବା ଉଚିତ୍ ଥିଲା ଯେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଅବଧି ସମାପ୍ତ ହେବା ପରେ ସମୟ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିବା ଅନୁମତିଯୋଗ୍ୟ ନଥିଲା ।

ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକୁ ଖାରଜ କରି, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ

ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେଇଛନ୍ତି ଯେ : **1.** ଆୟକର ଅଧିନିୟମ, **1961** ର ଧାରା **139 (2)** ଅନୁଯାୟୀ ଅନୁମୋଦିତ ସମୟ ସମାପ୍ତ ହେବା ପରେ ସମୟ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ କରଦାତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ଆବେଦନ ଅନୁରକ୍ଷଣୀୟ ଥିଲା ତେଣୁ, ତାହା ବୈଧ ଅଟେ ।

2. ଯଦି ଧାରା **139 (2)** କୁ ନିୟମ **13** ଏବଂ ଫର୍ମ ସଂଖ୍ୟା **6** ସହିତ ପଢାଯାଏ, ତେବେ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ହେବ ଯେ ମୂଳତଃ ଅନୁମୋଦିତ ଅବଧି ପରେ କିମ୍ବା ମଞ୍ଜୁର ହୋଇଥିବା ବୃଦ୍ଧି ଅବଧି ସମାପ୍ତ ହେବା ପରେ ମଧ୍ୟ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଏକ ଆବେଦନ କରାଯାଇପାରିବ । ଆୟକର ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ବିବେକାଧୀନ କ୍ଷମତା ଦେଉଥିବା ଧାରା **139(2)** ର ପ୍ରଥମ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକୁ ଧ୍ୟାନରେ ରଖି ଏବଂ ସମୟ ସୀମା ମଧ୍ୟରେ ବିବରଣୀ ଦାଖଲ ନକଲେ ହେବାକୁ ଥିବା ପରିଣାମକୁ ବିଚାର କରି, କୌଣସି ସୀମାବନ୍ଧନ ପରିପ୍ରେକ୍ଷିରେ ଏହି ଧାରାକୁ ପଢ଼ିବାରେ କୌଣସି ଯଥାର୍ଥତା ନାହିଁ ଯେ ଅନୁମୋଦିତ ସମୟ ସମାପ୍ତ ହେବା ପରେ କୌଣସି ଆବେଦନ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଏହି ଧାରାକୁ ଏତେ ସଂକୀର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିବାର କୌଣସି ଭଲ କାରଣ ନାହିଁ । ଯଦି ଧାରା **139 (2)** ଅନୁଯାୟୀ ସମୟ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଆବେଦନ ମୂଳତଃ ଅନୁମୋଦିତ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ କିମ୍ବା ବର୍ଦ୍ଧିତ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ କରାଯିବାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଥିଲା, ତେବେ "ଏହା ସମ୍ଭବ ହୋଇନାହିଁ" ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକର ଆଦୌ ଆବଶ୍ୟକତା ନଥିଲା ଏବଂ "ଏହା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ" ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକ ଯଥେଷ୍ଟ ହୋଇଥାନ୍ତା ।

3. ବିଭିନ୍ନ କାରଣରୁ, ବ୍ୟବସ୍ଥାପିକା, ଅନୁସରଣ କରାଯିବାକୁ ଥିବା ପ୍ରକ୍ରିୟା ବିଷୟରେ ବିସ୍ତୃତ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିନପାରେ । ଏହା ନ୍ୟାୟାଳୟ କିମ୍ବା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କୁ ବିବେକାଧିକାର ପ୍ରଦାନ କରିବା ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିପାରେ ଏବଂ ପ୍ରତ୍ୟେକ ମାମଲାର ତଥ୍ୟ ଏବଂ ପରିସ୍ଥିତି ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି ଉପଯୁକ୍ତ ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯାଉଥିବା ଏବଂ ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ଭାବରେ ସେହି କ୍ଷମତା ପ୍ରୟୋଗ କରିବାକୁ ଏହାକୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ କିମ୍ବା ସେହି କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଉପରେ ଛାଡି ଦେଇପାରେ ।**କୌଣସି** ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କାର୍ଯ୍ୟ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ କରାଯାଇପାରିବ କି ନାହିଁ ତାହା ସେହି ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ କାରକ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିବ, ଯେପରିକି ଯଦି ଏହା କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ବୋଲି ଯଦି ନିର୍ଣ୍ଣୟ ହୋଇଛି, ତେବେ ଏହାର ପରିଣାମ କ'ଣ ହୋଇପାରେ, ତାହା ମଧ୍ୟ ବିଚାରକୁ ନିଆଯିବ । ସମୟ ପରେ କରାଯାଇଥିବା ଆବେଦନକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବା ପାଇଁ ଆଇଟିଓକୁ ପ୍ରାଧିକୃତ କରୁଥିବା ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ ଏହା ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେବା ଉଚିତ ନୁହେଁ ଯେ ଅନୁମୋଦିତ ସମୟ ସମାପ୍ତ ହେବା ପରେ ସମୟ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଧାରା **139 (2)** ଅନୁଯାୟୀ ଆବେଦନ କରିବାକୁ କରଦାତାଙ୍କ ପାଇଁ ଉନ୍ମୁକ୍ତ ନାହିଁ ଏବଂ ଏହିପରି ଏକ ଆବେଦନ ଆଇଟିଓ ଦ୍ୱାରା ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

ସୁନ୍ଦରଦାସ ଥାକରସେ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ସି. ଆଇ. ଟି., **137** ଆଇଟିଆର୍ **646,** ମାମଲା ଅନୁମୋଦିତ ।

ଟି. ଭେଙ୍କଟ କ୍ରିଷ୍ଣାୟା ଆଣ୍ଡ କୋ. ବନାମ ସି. ଆଇ. ଟି., ଆଇଟିଆର୍ **297;** ସି. ଆଇ. ଟି. ବନାମ ଏସ୍. ପି. ଯଥା କନଷ୍ଟ୍ରକ୍ସନ କମ୍ପାନୀ, **165** ଆଇଟିଆର୍ **732** ଏବଂ ଆସାମ ଫ୍ରଣ୍ଟିୟର ଭେନିର୍ ଏବଂ ସମିଲ୍ସ ବନାମ ସି. ଆଇ. ଟି., **104** ଆଇଟିଆର୍ **479**, ମାମଲାକୁ ଅସ୍ୱୀକାର କରାଯାଇଛି ।

4. ରାଜସ୍ୱର ଯୁକ୍ତି ଯେ ଧାରା **139 (2)** ର ପ୍ରାବଧାନରେ **'ବୃଦ୍ଧି'** ଶବ୍ଦ ସୂଚିତ କରେ ଯେ ଆବେଦନ କରିବା ସମୟରେ ଅନୁମୋଦିତ ସମୟ ସମାପ୍ତ ହେବା ଉଚିତ ନୁହେଁ । ଯଦିଓ, ଆୟକର ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ଆଇନଗତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନରେ ଦେୱାନୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତା ସିଧାସଳଖ ଲାଗୁ ହୁଏ ନାହିଁ, କିନ୍ତୁ କୌଣସି ପକ୍ଷକୁ ନ୍ୟାୟ ଦେବା ପାଇଁ

ବିକଶିତ ଏକ ପ୍ରକ୍ରିୟାଗତ ନୀତିକୁ ଆୟକର ଅଧିନିୟମର ଏକ ପ୍ରକ୍ରିୟାଗତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିବା ସମୟରେ ସାହାଯ୍ୟ ପାଇଁ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

ମହନ୍ତ ରାମ ଦାସ ବନାମ ଗଙ୍ଗା ଦାସ, **ଏ. ଆଇ. ଆର. (1961) ଏସସି 882 ମାମଲା ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିଥିଲେ ।**

ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର: ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 2636/1977 ଇତ୍ୟାଦି

27.10.76 ରେ ପଞ୍ଜାବ ଏବଂ ହରିୟାଣା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଆଇ.ଟି.ପି. ସଂଖ୍ୟା 19/1976 ରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ଏହି ଆବେଦନ ଆସିଛି ।

ଜେ. ରାମମୂର୍ତ୍ତି, ଏସ୍. ପଜସ୍ପା ଏବଂ ସୁଶ୍ରୀ ଏ. ସୁଭାଶିନୀ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ।

ନ୍ୟାୟାଳୟର ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା

ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ନାନାବତୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା । ଆଇ.ଟି. ସନ୍ଦର୍ଭ ସଂଖ୍ୟା 17, 44 ଏବଂ 45/1974 ରେ ପଞ୍ଜାବ ଏବଂ ହରିୟାଣା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ରାୟରୁ ଏହି ଚାରୋଟି ଆବେଦନ ଆସିଛି ।ଏହି ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକରେ ବିଚାର ପାଇଁ ଉଠିଥିବା ଏକ ସାଧାରଣ ପ୍ରଶ୍ନ ହେଉଛି ଆୟକର ଅଧିନିୟମ 139 (2) ଅନୁଯାୟୀ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଅବଧି ଶେଷ ହେବା ପରେ ଆୟ ବିବରଣୀ ଦାଖଲ ପାଇଁ ସମୟ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ କରାଯାଇଥିବା ଆବେଦନକୁ ଆଇନଗତ ଏବଂ ବୈଧ ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯାଇପାରିବ କି?

ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 2636/1977 ରେ ପ୍ରତିବାଦୀ ଏକ ଭାଗିଦାରୀ ବ୍ୟବସାୟିକ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ଅଟେ ଏବଂ ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 2499-2501/1977 ରେ ଉତ୍ତରଦାତାମାନେ ଏହାର ଭାଗୀଦାର ଅଟନ୍ତି । 1966-67 ଆକଳନ ବର୍ଷ ପାଇଁ, ବ୍ୟବସାୟିକ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ଏବଂ ଏହାର ତିନିଜଣ ଭାଗୀଦାରଙ୍କୁ ଆୟକର ଅଧିନିୟମର ଧାରା 139 (2) ଅନୁଯାୟୀ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ନୋଟିସ୍ ଜାରି କରାଯାଇଥିଲା, ଯେଉଁଥିରେ ସେମାନଙ୍କୁ ନୋଟିସ୍ ଗ୍ରହଣ କରିବାର 30 ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ସେମାନଙ୍କ ଆୟ ବିବରଣୀ ଦାଖଲ କରିବାକୁ କୁହାଯାଇଥିଲା । ଏହି ନୋଟିସ ବ୍ୟବସାୟିକ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନକୁ 18.5.1966 ରେ ଦିଆଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଭାଗୀଦାରମାନଙ୍କୁ 24.6.1966 ରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ।ତେଣୁ, ବ୍ୟବସାୟିକ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ଦ୍ୱାରା 19.6.1966 ରେ କିମ୍ବା ତା 'ପୂର୍ବରୁ ବିବରଣୀ ଦାଖଲ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ଥିଲା ଏବଂ ଭାଗୀଦାରମାନଙ୍କୁ 24.7.1966 ରେ କିମ୍ବା ତା' ପୂର୍ବରୁ ସେମାନଙ୍କର ବିବରଣୀ ଦାଖଲ କରିବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା ।ସେମାନେ ସମସ୍ତେ 27.6.1967 ରେ ସେମାନଙ୍କର ବିବରଣୀ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ ।

ଆକଳନ ଶେଷ କରିବା ସମୟରେ, ଆୟକର ଅଧିକାରୀ , ଧାରା 271 (1) (a) ଅନୁଯାୟୀ ଜରିମାନା ଲଗାଇବା ପାଇଁ ଆଇନଗତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ କାରଣ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ କାରଣ ବିନା ବିବରଣୀ ଦାଖଲ କରିବାରେ ବିଳମ୍ବ ହୋଇଥିଲା । ସେହି ଆଇନଗତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନରେ କରଦାତାମାନେ ଦର୍ଶାଇଥିଲେ ଯେ ସେମାନେ ଆୟକର ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ଯଥାକ୍ରମେ 29.6.1966 ଏବଂ 31.12.1966 ରେ ଆବେଦନ କରି ଯଥାକ୍ରମେ 31.12.1966 ଏବଂ 31.3.1967 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସମୟ ବୃଦ୍ଧି କରିବା ପାଇଁ ଅନୁରୋଧ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଯୁକ୍ତି କରିଥିଲେ ଯେ ସେମାନଙ୍କ ଉପରେ କୌଣସି ଜୋରିମାନା ଲାଗୁ କରାଯିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ କାରଣ ସେମାନେ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଭାବରେ ବିଶ୍ୱାସ କରନ୍ତି ଯେ

ସେହି ଆବେଦନଗୁଡିକ ଆୟକର ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ମଞ୍ଜୁର କରାଯାଇଥିଲା, ଯେହେତୁ ସଗୁଡିକ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ ହୋଇନଥିଲା । ଆୟକର ଅଧିକାରୀ ଏହି ଯୁକ୍ତିକୁ ଗ୍ରହଣ କରିନଥିଲେ କାରଣ ତାଙ୍କ ମତରେ କରଦାତାଙ୍କ ତରଫରୁ କୌଣସି ପ୍ରାମାଣିକ ପ୍ରମାଣ ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଇ ନଥିଲା, କାରଣ, ଏହିପରି ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକ ବିବରଣୀ ଦାଖଲର ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ତାରିଖ ଶେଷ ହେବା ପୂର୍ବରୁ କରିବାର ଥିଲା । ତେଣୁ ସେ ସେମାନଙ୍କ ଉପରେ ଜରିମାନା ଲାଗୁ କରିବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଛନ୍ତି । କରଦାତାମାନେ, ସହକାରୀ ଅପିଲିୟ ଆୟୁକ୍ତଙ୍କ ନିକଟକୁ ଆବେଦନରେ ଯାଇଥିଲେ । ସେ ଏକ ତଥ୍ୟ ଲିପିବଦ୍ଧ କରିଛନ୍ତି ଯେ 29.6.1966 ଏବଂ 31.12.1866 ତାରିଖର ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକ କରଦାତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ 30.6.1967 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସମୟ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ 15.5.1967 ତାରିଖରେ ବ୍ୟବସାୟିକ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ଆଉ ଏକ ଆବେଦନ କରିଥିଲା । ସେ କରଦାତାଙ୍କ ଏହି ଯୁକ୍ତିକୁ ସ୍ୱୀକାର କରିଥିଲେ ଯେ ସେମାନେ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଭାବରେ ଅନୁମାନ କରିଥିଲେ ଯେ ସେମାନଙ୍କର ଆବେଦନ ମଞ୍ଜୁର କରାଯାଇଥିଲା କାରଣ ସେମାନଙ୍କ ଆବେଦନକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରାଯାଇନଥିଲା, ତେଣୁ ବିବରଣୀ ଦାଖଲ କରିବାରେ ବିଳମ୍ବ ହେବାର ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ କାରଣ ଥିଲା, ଯାହା ଶେଷ ତାରିଖ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇଥିଲା । ତେଣୁ ସେ ବ୍ୟବସାୟିକ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ଉପରେ ଲାଗୁ ହୋଇଥିବା ଜରିମାନାକୁ ରଦ୍ଦ କରିଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ଭାଗୀଦାରମାନଙ୍କ ଉପରେ ଲାଗୁ ହୋଇଥିବା ଜରିମାନାକୁ ସେହି ଅବଧି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସୀମିତ ରଖିଥିଲେ, ଯେଉଁ ସମୟ ପାଇଁ କୌଣସି ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ କାରଣ ଦର୍ଶାଯାଇ ନଥିଲା ।ରାଜସ୍ୱ ସେହି ଆଦେଶଗୁଡ଼ିକ ବିରୋଧରେ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣରେ ଆବେଦନ କରିଥିଲା । ଏହା ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେଇଛି ଯେ, ବିଳମ୍ବ ହୋଇଥିବା ଆବେଦନକୁ ଆଇନଗତ ଏବଂ ବୈଧ ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ, ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଛି ଏବଂ ଆଇ. ଟି. ଓ. ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ଆଦେଶକୁ ପୁନରୁଦ୍ଧାର କରାଯାଇଛି । ଆଇ. ଟି. ଇ. ସନ୍ଦର୍ଭ ସଂଖ୍ୟା 17/1974 ରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ମୁଖ୍ୟ ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେଇଛନ୍ତି ଯେ, ଧାରା 139 (2) ର ପ୍ରାବଧାନରେ କୌଣସି ସୀମାବନ୍ଧନ ନାହିଁ ଯେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ସମୟ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରାଯିବା ଉଚିତ, ସେହି ଅବଧି ସମାପ୍ତ ହେବା ପରେ ମଧ୍ୟ ସମୟ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଆବେଦନ କରାଯାଇପାରିବ । ସମୟ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଆବେଦନ କରିବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ପତ୍ର ଏହା ମଧ୍ୟ ସୂଚିତ କରେ ଯେ ଧାର୍ଯ୍ୟ ତାରିଖ ଶେଷ ହେବା ପରେ ମଧ୍ୟ ସେହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଏକ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରାଯାଇପାରିବ । ତେଣୁ ଏହା କରଦାତାଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ଏହି ପ୍ରଶ୍ନର ନିଷ୍ପତ୍ତି କରିଥିଲା ।

ରାଜସ୍ୱ ପାଇଁ ବିଦ୍ୱାନ ଓକିଲ ଯାହା ଯୁକ୍ତି କରିଛନ୍ତି ତାହା ହେଉଛି, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, ଧାରା 139 (2) ର ପ୍ରାବଧାନକୁ ସଠିକ୍ ଭାବରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିନାହାଁନ୍ତି । ଏହା ଉପସ୍ଥାପିତ ହୋଇଛି ଯେ ଆୟକର ଅଧିନିୟମ ଏକ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସଂହିତା ଏବଂ ଏହି ଅଧିନିୟମ କିମ୍ବା ଏହା ଅଧୀନରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଥିବା ନିୟମରେ କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ, ଏହା ସ୍ଥିର କରାଯିବା ଉଚିତ ଥିଲା ଯେ ବିବରଣୀ ଦାଖଲ ପାଇଁ ମୂଳତଃ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କିମ୍ବା ଆଇ. ଟି. ଓ. ଦ୍ୱାରା ବର୍ଦ୍ଧିତ ଅବଧି ଶେଷ ହେବା ପରେ ସମୟ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଆବେଦନ କରିବା ଅନୁମତିଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ, ତେଣୁ, କରଦାତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବିଳମ୍ବରେ ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକ ଅବୈଧ ଥିଲା ।

ଧାରା 139 (2), ଯାହାକୁ 1.4.1989 ରୁ ଉଚ୍ଛେଦ କରାଯାଇଥିଲା, ସେହି ସମୟରେ ଏହାକୁ ନିମ୍ନମତେ ପାଠ କରାଯାଉଥିଲା:

"(2) କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି, ଯିଏକି ଆୟକର ଅଧିକାରୀଙ୍କ ମତରେ, ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ, ନିଜସ୍ୱ ମୋଟ ଆୟ କିମ୍ବା ପୂର୍ବ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ମୋଟ ଆୟ ଆଧାରରେ ଆକଳନଯୋଗ୍ୟ, ଆୟକର

ଅଧିକାରୀ, ସମ୍ପୃକ୍ତ ଆକଳନ ବର୍ଷ ଶେଷ ହେବା ପୂର୍ବରୁ, ତାଙ୍କ ଉପରେ ଏକ ନୋଟିସ ଜାରି କରିପାରିବେ, ଯେଉଁଥିରେ ତାଙ୍କୁ ନୋଟିସ ଜାରି ହେବାର ତିରିଶ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ, ପୂର୍ବ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ତାଙ୍କ ଆୟ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଆୟର ବିବରଣୀ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଏବଂ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ରୀତିରେ ଯାଞ୍ଚ କରି, ଏବଂ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବିବରଣୀ ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ପଡିବ ।

ଉଲ୍ଲେଖଥାଉକି, ବିହିତ ରୀତିରେ ଏକ ଆବେଦନ ଉପରେ, ଆୟକର ଅଧିକାରୀ, ନିଜ ବିବେକାନୁସାରେ, ବିବରଣୀ ଦାଖଲ କରିବାର ତାରିଖକୁ ବୃଦ୍ଧି କରିପାରିବେ, ଏବଂ ଯେତେବେଳେ ବିବରଣୀ ଦାଖଲ କରିବାର ତାରିଖ, ମୂଳତଃ ସ୍ଥିର ହୋଇଥିବ କିମ୍ବା ବୃଦ୍ଧି ହୋଇଥିବ, ମାମଲା ଯାହା ହେଉନା କାହିଁକି, ସେହି ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ବର୍ଷର ସେପ୍ଟେମ୍ବର 30 କିମ୍ବା ଡିସେମ୍ବର 31 ରୁ ଅଧିକ ହୁଏ, ସେତେବେଳେ ଉପ-ଧାରା (1) ର ଉପ-ଖଣ୍ଡ (iii)ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଲାଗୁ ହେବ ।

ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି, ଯିଏ ଆଇ. ଟି. ଓ. ଙ୍କ ମତରେ, ଆକଳନଯୋଗ୍ୟ, ତାଙ୍କ ଆୟର ବିବରଣୀ ଦାଖଲ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇପାରିବ ଏବଂ ଯେଉଁ ଉପାୟରେ ତାଙ୍କୁ ବିବରଣୀ ଦାଖଲ କରିବାକୁ ପଡିବ ତାହା ପାଇଁ ଏହା ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଥିଲା । ଏପରି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଏକ ନୋଟିସ ଦେବା ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା ଏବଂ ତାଙ୍କୁ ନୋଟିସ ଜାରି ହେବାର ତିରିଶ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ବିବରଣୀ ଦାଖଲ କରିବାକୁ ଥିଲା ।ଯଦି ସେହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ବିହିତ ରୀତିରେ ଏକ ଆବେଦନ କରାଯାଇଥିଲା, ତେବେ ଆଇ. ଟି. ଓ. ଦ୍ୱାରା ଏହିପରି ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଅବଧିକୁ ବୃଦ୍ଧି କରାଯାଇପାରିବ ।ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥା, ଆଇ. ଟି. ଓ. ଙ୍କୁ ବିବରଣୀ ଦାଖଲ କରିବାର ତାରିଖ ବୃଦ୍ଧି କରିବାରେ ସକ୍ଷମ କରିଥିଲା ଏବଂ ସେହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଆଇ. ଟି. ଓ. କୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରିବାର ପ୍ରକ୍ରିୟା ସ୍ଥିର କରିଥିଲା । ଏପରି ଆବେଦନ କରିବାର ପଦ୍ଧତି ନିୟମ 13 ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହୋଇଥିଲା । ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା *6* ହିଁ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ପତ୍ର ଥିଲା । ଏହାକୁ ଏହିପରି ପାଠ କରାଯାଏ:

"ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା 6: ଆୟକର ଅଧିନିୟମ, 1961ର ଧାରା 139 (1)/(2)/(3) ଅନୁଯାୟୀ -

ମୁଁ/ଆମକୁ ମୋର/ଆମର ଆୟର ବିବରଣୀ ଦାଖଲ କରିବାକୁ ପଡିବ......... ଯାହା ବିଷୟରେ ମୁଁ/ଆମେ, 1 ଏପ୍ରିଲ, 19 ରୁ; କିମ୍ବା 19 ପୂର୍ବରୁ ଆରମ୍ଭ ହେଉଥିବା ଆକଳନ ବର୍ଷ ପାଇଁ ଆକଳନ ଯୋଗ୍ୟ । ନିମ୍ନରେ ଦିଆଯାଇଥିବା କାରଣଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ, ଉକ୍ତ ତାରିଖ ପୂର୍ବରୁ ବିବରଣୀ ଦାଖଲ କରିବା ମୋ /ଆମ ପାଇଁ ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ/ ହୋଇନାହିଁ ।"

ଆମେ ଏହି ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ପତ୍ର ବିଷୟରେ ମଧ୍ୟ ଉଲ୍ଲେଖ କରୁଛୁ କାରଣ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହାକୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରିବା ପରେ କହିଛନ୍ତି ଯେ "ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ପତ୍ର ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ଦର୍ଶାଉଛି ଯେ ବିବରଣୀ ଦାଖଲ କରିବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଅବଧି ଶେଷ ହେବା ପରେ ମଧ୍ୟ ସମୟ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରାଯାଇପାରିବ ।" **ସୁନ୍ଦରଦାସ ଥାକରେସ୍ ଆଣ୍ଡ ବ୍ରୋସ୍ ବନାମ ସି. ଆଇ. ଟି.,** 137 ଆଇଟିଆର୍ 646 ମାମଲାରେ କଲିକତା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ମଧ୍ୟ ସମାନ ମତ ପୋଷଣ କରିଛନ୍ତି ।

ଏପରିକି ଆଇ. ଟି. ଓ. ତାରିଖକୁ ବୃଦ୍ଧି କରିଥିଲେ, ଯଦି ଏହା ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଉଲ୍ଲିଖିତ ତାରିଖଠାରୁ ଅଧିକ ହୁଏ, ତେବେ ଉପଧାରା (1) ର ଉପ-ଖଣ୍ଡ (iii) ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଲାଗୁଯୋଗ୍ୟ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ 6 ପ୍ରତିଶତ ସୁଧ ହାରରେ ଦେୟଯୋଗ୍ୟ ହୋଇଛି । ଆୟକର ଫେରସ୍ତ ଦାଖଲରେ ବିଳମ୍ବ କରି କୌଣସି କରଦାତା ଯେପରି ଅନୁଚିତ ଲାଭ ନ ଉଠାନ୍ତି, ତାହା ନିଶ୍ଚିତ କରିବା ଏହି ନିୟମର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଥିଲା, ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ, ଯଦି

ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଟିକସ ପୈଠକୁ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟ ପାଇଁ ସ୍ଥଗିତ ରଖିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରନ୍ତି ଏବଂ ସେହି ଅବଧିରେ ଉକ୍ତ ଅର୍ଥକୁ ବ୍ୟବହାର କରି ଲାଭବାନ ହେବାକୁ ଆଶା କରନ୍ତି, ତେବେ ତାଙ୍କୁ ଦେୟ ଟିକସ ଉପରେ ସୁଧ ପୈଠ କରିବାକୁ ପଡିବ । ଏଥି ସହିତ, ଉପଧାରା (8) ରେ ଏହା ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଆଇ. ଟି. ଓ. ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ମାମଲାରେ ଏବଂ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ପରିସ୍ଥିତିରେ ଦେୟ ସୁଧକୁ ହ୍ରାସ କିମ୍ବା ଛାଡ କରିପାରିବେ । ଅଧିକନ୍ତୁ, ଧାରା 139 (2) ଅନୁଯାୟୀ ଅନୁମୋଦିତ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ବିବରଣୀ ଦାଖଲ କରିବାରେ ବିଫଳ ହୋଇଥିବା ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ସମୟରେ କେବଳ ସୁଧ ଦେବାକୁ ଦାୟୀ ନୁହଁନ୍ତି ବରଂ ଧାରା 271 ଅନୁଯାୟୀ ଦଣ୍ଡ ଏବଂ ଧାରା 276 ଅନୁଯାୟୀ ଜୋରିମାନା ମଧ୍ୟ ଦେବାକୁ ଦାୟୀ ।

ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ, ବିଳମ୍ବ ହୋଇଥିବା ଆବେଦନକୁ ବୈଧ ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯାଇପାରିବ କି ନାହିଁ, ଏହି ପ୍ରଶ୍ନକୁ ବିଚାର କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ପଞ୍ଜାବ ଏବଂ ହରିୟାଣା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ 256 (2) ଅଧୀନରେ ଏବଂ କଲିକତା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ସୁନ୍ଦରଦାସ ଥାକରେସେ ଏବଂ ବ୍ରୋସ (ଉପରୋକ୍ତ) ମାମଲାରେ ଏହି ମାମଲାଗୁଡ଼ିକର ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବା ସମୟରେ ଯଥାର୍ଥ ଭାବେ ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଯେ ଧାରା 139 (2) ରେ ଏହି ପ୍ରଭାବର କୌଣସି ସୀମାବନ୍ଧନ ନାହିଁ ଯେ ଅନୁମୋଦିତ ଅବଧି ସମାପ୍ତ ହେବା ପରେ କୌଣସି ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଯେପରି ଆମେ ପୂର୍ବରୁ କହିଛୁ, ଏହା ଏକ ପ୍ରକ୍ରିୟାଗତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଥିଲା । ତିରିଶ ଦିନର ସୀମା ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ହେବାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନଥିଲା କାରଣ ସେହି ତାରିଖକୁ ବୃଦ୍ଧି କରିବା ପାଇଁ ଆଇ. ଟି. ଓ. ଙ୍କୁ ସ୍ୱାଧୀନତା ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଉପଯୁକ୍ତ କାରଣ ପାଇଁ ଆଇ. ଟି. ଓ. ଙ୍କୁ ସେହି ବିବେକାଧିକାରର ଉପଯୋଗ କରିବା ପାଇଁ ଡକାଯାଇ ପାରିଥାଆନ୍ତା । ଆଇ. ଟି. ଓ. ଙ୍କ ବିବେକାନୁସାରେ କୌଣସି ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ଲଗାଯାଇନଥିଲା ଯେ ସେ କେତେ ଥର ସମୟସୀମା ବୃଦ୍ଧି କରିପାରିବେ, ଯେଉଁଥିପାଇଁ ସେ ଏହାକୁ ବୃଦ୍ଧି କରିପାରିବେ । ଏହା ସ୍ୱୀକାର କରାଯାଏ ଯେ ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା 6 ରେ ଥିବା ସେହି ସ୍ପଷ୍ଟ ସଙ୍କେତର ପ୍ରଭାବକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, "ଏହା ସମ୍ଭବ ହୋଇନାହିଁ" ଶବ୍ଦର ବ୍ୟବହାର ଦ୍ୱାରା ଅନୁମୋଦିତ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ବାରମ୍ବାର ଆବେଦନ କରାଯାଇପାରିବ । ଯଦି ଧାରା 139 (2) ଅନୁଯାୟୀ ସମୟ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଆବେଦନ ମୂଳତଃ ଅନୁମୋଦିତ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ କିମ୍ବା ବର୍ଦ୍ଧିତ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ କରାଯିବାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଥିଲା, ତେବେ "ଏହା ସମ୍ଭବ ହୋଇନାହିଁ" ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକ ଆଦୌ ଆବଶ୍ୟକ ନଥିଲା ଏବଂ ତାହା ବଦଳରେ "ଏହା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ" ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକ ଯଥେଷ୍ଟ ହୋଇଥାନ୍ତା ।ଯଦିଓ ଏହି ନିୟମ, ଅଧିନିୟମକୁ ପ୍ରଭାବିତ, ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କିମ୍ବା ଅବମାନନା କରିପାରିବ ନାହିଁ, ଯେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହାର ପ୍ରଭାବ ନାହିଁ, ଏହାକୁ ଅଧିନିୟମ ସହିତ ସମାନ ବୋଲି ବିବେଚନା କରିବାକୁ ପଡିବ । ଯଦି ଧାରା 139 (2) କୁ ନିୟମ 13 ଏବଂ ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା 6 ସହିତ ପଢାଯାଏ, ତେବେ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ହୋଇଯାଏ ଯେ ମୂଳତଃ ଅନୁମୋଦିତ ଅବଧି କିମ୍ବା ମଞ୍ଜୁର ହୋଇଥିବା ବର୍ଦ୍ଧିତ ଅବଧି ସମାପ୍ତ ହେବା ପରେ ମଧ୍ୟ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଏକ ଆବେଦନ କରାଯାଇପାରିବ । ଆଇ. ଟି. ଓ. କୁ ବିବେକାଧିକାର ପ୍ରଦାନ କରିବାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଏବଂ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ବିବରଣୀ ଦାଖଲ ନକରିବା ଦ୍ୱାରା ହେବାକୁ ଥିବା ପରିଣାମକୁ ଧ୍ୟାନରେ ରଖି, ଏହି ଧାରାକୁ ପଢ଼ିବା ପାଇଁ ଆମେ ଏହି ପ୍ରଭାବର କୌଣସି ସୀମାବନ୍ଧନର ଯଥାର୍ଥତା ଦେଖୁନାହୁଁ, ଯେ ଅନୁମୋଦିତ ସମୟ ସମାପ୍ତ ହେବା ପରେ କୌଣସି ଆବେଦନ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଏହି ଧାରାକୁ ଏହିପରି ସଙ୍କୀର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିବାର ଆମ ପାଖରେ କୌଣସି ସୁଭାବନା ନାହିଁ ।

ରାଜସ୍ୱ ତରଫରୁ ଉଠାଯାଇଥିବା ଯୁକ୍ତିକୁ ଆମେ ଗ୍ରହଣ କରିପାରିବୁ ନାହିଁ ଯେ ଧାରା 139 (2) ର ପ୍ରାବଧାନରେ 'ବୃଦ୍ଧି' ଶବ୍ଦ ସୂଚିତ କରେ ଯେ ଆବେଦନ କରିବା ସମୟରେ ଅନୁମୋଦିତ ସମୟ ସମାପ୍ତ ହେବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ ।ଆୟକର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନରେ ଦେୱାନୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତା ସିଧାସଳଖ ଲାଗୁ ହୁଏ ନାହିଁ, କିନ୍ତୁ କୌଣସି ପକ୍ଷକୁ ନ୍ୟାୟ ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ବିକଶିତ ଏକ ପ୍ରକ୍ରିୟାଗତ ନୀତିକୁ ଆୟକର ଅଧିନିୟମର ପ୍ରକ୍ରିୟାଗତ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିବା ସମୟରେ

ସହାୟତା ଭାବରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇପାରିବ । ଦେୱାନୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତାର ଧାରା 148, ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ଦିଆଯାଇଥିବା କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ସମୟସୀମା ଶେଷ ହୋଇଯାଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ, ସେହି ସମୟସୀମାକୁ ବଢାଇବାକୁ ଅଧିକାର ଦିଏ । ଏପରି ବିଭିନ୍ନ ପରିସ୍ଥିତି ଉପୁଜିପାରେ ଯେଉଁଠାରେ ଏକ ପକ୍ଷ ତାଙ୍କ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ବାହାରେ ଥିବା ପରିସ୍ଥିତି ହେତୁ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ଆବଶ୍ୟକ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ କରିବାକୁ ପ୍ରତିବନ୍ଧିତ ହୋଇଥାନ୍ତି । କରଦାତା ପରିବାରରେ ହଠାତ୍ କାହାର ମୃତ୍ୟୁ ହେତୁ କିମ୍ବା ନିଜର ଗୁରୁତର ଅସୁସ୍ଥତା ହେତୁ କିମ୍ବା ହଠାତ୍ ବାହାରକୁ ଯିବାକୁ ପଡିବା ହେତୁ କିମ୍ବା ବହୁ ଚେଷ୍ଟା ସତ୍ତ୍ୱେ ବାହାରୁ ଫେରି ନପାରିବା ହେତୁ, କିମ୍ବା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଉପଯୁକ୍ତ କାରଣ ହେତୁ ସମୟ ସୀମା ମଧ୍ୟରେ ବିବରଣୀ ଦାଖଲ କରିପାରିନଥିଲେ ବୋଲି ଦର୍ଶାଇପାରିବେ । ମହନ୍ତ ରାମ ଦାସ ବନାମ ଗଣ ଦାସ, ଏଆଇଆର (1961) ଏସସି 982 ମାମଲାରେ ଧାରା 148 ଅନୁଯାୟୀ ନ୍ୟାୟାଳୟର କ୍ଷମତା ଉପରେ ବିଚାର କରୁଥିବାବେଳେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିମ୍ନଲିଖିତ ମତବ୍ୟକ୍ତ କରିଛନ୍ତି:

> "ପ୍ରକ୍ରିୟାଗତ ଆଦେଶଗୁଡ଼ିକ (ସର୍ତ୍ତମୂଳକ ବିଚାରାଦେଶ ବ୍ୟତୀତ) ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ହେଲେ ମଧ୍ୟ, ସେଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରକୃତରେ ଭୟଭୀତ କରାଇବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଥାଏ, ଯାହାଫଳରେ ବିଳମ୍ବକାରୀ ମକଦ୍ଦମାକାରୀମାନେ ଶୃଙ୍ଖଳିତ ହୋଇପାରିବେ ଏବଂ ବିଳମ୍ବକୁ ଏଡ଼ାଇପାରିବେ । ତଥାପି, ସେମାନେ ଏକ ଅଦାଲତକୁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ଘଟୁଥିବା ଘଟଣା ଏବଂ ପରିସ୍ଥିତିକୁ ଧ୍ୟାନରେ ରଖିବାରୁ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ବାରଣ କରନ୍ତି ନାହିଁ ।"

ଏହି ଅଦାଲତ ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ମତବ୍ୟକ୍ତ କରିଛନ୍ତି ଯେ ଧାରା 148, ଅଦାଲତକୁ ଜଣେ ମକଦ୍ଦମାକାରୀଙ୍କୁ ନ୍ୟାୟ ଦେବା ପାଇଁ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ ଯଦି ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ କାରଣ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଏ ଏବଂ ଦେୟ ପାଇଁ ସମୟ ବୃଦ୍ଧି ଆଦେଶ, ଯଦିଓ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସମୟ ସମାପ୍ତ ହେବା ପରେ ପାରିତ ହୁଏ, ତେବେ ତାହା ସେହି ତାରିଖ ଠାରୁ କାର୍ଯ୍ୟ କରିପାରିବ ଯେଉଁ ଦିନ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସମୟ ସମାପ୍ତ ହୋଇଛି ।

ରାଜସ୍ୱ ପାଇଁ ମାନ୍ୟବର ଓକିଲ, *ଟି. ଭେଙ୍କଟ କ୍ରିଷ୍ଣାୟା ଏବଂ କମ୍ପାନୀ ବନାମ ସି. ଆଇ. ଟି.,* 93 ଆଇ. ଟି. ଆର୍. 297 ମାମଲାରେ ଆନ୍ଧ୍ରପ୍ରଦେଶ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଉପରେ ଦୃଢ଼ ଭାବରେ ନିର୍ଭର କରିଥିଲେ, ଯେଉଁଥିରେ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ହୋଇଥିଲା ଯେ, ଧାରା 139 ଅନୁଯାୟୀ ବିଜ୍ଞପ୍ତିରେ ଟିକସଦାତାଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ବିବରଣୀ ଦାଖଲ କରିବାକୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ସମୟସୀମା ପରେ ଆବେଦନ କରିବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯିବ ନାହିଁ ଏବଂ ଏହାକୁ ସଠିକ୍ ଆଇନ ଭାବରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯିବା ଉଚିତ୍ ବୋଲି ଦର୍ଶାଯାଇଥିଲା ।'ସେହି ମାମଲାରେ ଯେଉଁ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ମତ ପାଇଁ ପଠାଯାଇଥିଲା, ସେଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ ଗୋଟିଏ ଥିଲା, ଆୟକର ଅଧିକାରୀ ଯେତେବେଳେ ଟିକସଦାତାଙ୍କ ବିଳମ୍ବ ଆବେଦନ ଉପରେ କୌଣସି ଆଦେଶ ପାରିତ କରିନଥିଲେ, ସେତେବେଳେ ସେ ବିବରଣୀ ଦାଖଲ କରିବା ପାଇଁ ସମୟ ବୃଦ୍ଧି କରିଛନ୍ତି ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯିବା ଉଚିତ କି?ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେଇଛନ୍ତି ଯେ:

> ଏହି ଅଧିନିୟମ କିମ୍ବା ଏହା ଅଧୀନରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଥିବା ନିୟମରେ, ଆୟକର ଅଧିକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ଆଇନରେ ଏପରି କୌଣସି ବ୍ୟବସ୍ଥା ନାହିଁ ଯେ ସେ ଧାରା 139 (2) ଅନୁଯାୟୀ ରିଟର୍ଣ୍ଣ ଦାଖଲ କରିବାକୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ସମୟ ପରେ ଜଣେ କରଦାତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିବା ସମୟ ବୃଦ୍ଧି ଆବେଦନ ଉପରେ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଆଦେଶ ପାରିତ କରିବେ....... ଆମେ ଏହା ମଧ୍ୟ ଯୋଡିପାରୁଁ ଯେ, ଯେତେବେଳେ ଜଣେ କରଦାତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସମୟ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିବା ଆବେଦନ ଉପରେ ଆୟକର ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କୌଣସି ଆଦେଶ ପାରିତ ହୋଇନାହିଁ, ସେତେବେଳେ ଉକ୍ତ ଆବେଦନ ତାଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ମଞ୍ଜୁର କରାଯାଇଛି

ବୋଲି ଅନୁମାନ କରିବାର କୌଣସି ଅବକାଶ ନାହିଁ । ଟିକସ ବିଧାନରେ ଏପରି କୌଣସି ଅନୁମାନ ବା କଳ୍ପିତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ପାଇଁ ସୁଯୋଗ ନାହିଁ । ଆୟକର ଅଧିନିୟମ ହେଉଛି ଏକ ସ୍ୱୟଂ-ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସଂହିତା । ଏହି ଅଧିନିୟମ ଏବଂ ଏହା ଅଧୀନରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଥିବା ନିୟମାବଳୀର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ଏପରି ଏକ ବିଚାରଯୋଗ୍ୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଭାବେ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଅନ୍ୟଥା, ଟିକସଦାତା କୌଣସି ଲାଭ ଦାବି କରିପାରିବେ ନାହିଁ କିମ୍ବା ଲାଭ ପ୍ରାପ୍ତ କରିପାରିବେ ନାହିଁ ଯେତେବେଳେ ଆୟକର ଅଧିକାରୀ ଦାଖଲ କରିଥିବା ଆବେଦନ ଉପରେ କୌଣସି ଆଦେଶ ପାରିତ କରିନଥିଲେ, ଯେଉଁ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ଏହାକୁ ବିବରଣୀ ଦାଖଲ କରିବାକୁ ପଡିଥିଲା ।

ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହା ମଧ୍ୟ କହିଛନ୍ତି ଯେ ସମୟ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଆବେଦନକୁ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ଆୟକର ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇନଥିବାରୁ ସେ ଏହା ଉପରେ କୌଣସି ଆଦେଶ ପାରିତ କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ନୁହଁନ୍ତି । ଏହା ମଧ୍ୟ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ, ଧାରା 139 ଅନୁଯାୟୀ ବିଜ୍ଞପ୍ତିରେ ବିବରଣୀ ଦାଖଲ କରିବାକୁ ଆବଶ୍ୟକ ଥିବା ସମୟସୀମା ପରେ ଆବେଦନ କରିବା କରଦାତାଙ୍କ ପାଇଁ ଉନ୍ମୁକ୍ତ ନଥିଲା । ଆମେ ଭାବୁନାହୁଁ ଯେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ନିର୍ଣ୍ଣୟରେ ଠିକ୍ ଥିଲେ ଯେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସମୟସୀମା ପରେ ଆବେଦନ କରିବା ପାଇଁ କରଦାତାଙ୍କ ପାଇଁ ସୁଯୋଗ ନଥିଲା, ଯେଉଁ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ସେ ତାଙ୍କ ବିବରଣୀ ଦାଖଲ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା । ଏହି ମତକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବା ସମୟରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଯେଉଁ ବିଷୟ ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଇଛନ୍ତି, ତାହା ହେଉଛି ଏହି ଅଧିନିୟମ କିମ୍ବା ନିୟମରେ କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଅନୁପସ୍ଥିତି ଯାହା କରଦାତାଙ୍କୁ ଏପରି ଏକ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିବାକୁ ଅନୁମତି ଦେଇଥାଏ । ବିଭିନ୍ନ କାରଣରୁ ବ୍ୟବସ୍ଥାପିକା, ଅନୁସରଣ କରାଯିବାକୁ ଥିବା ପ୍ରକ୍ରିୟା ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ବିସ୍ତୃତ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିନପାରେ । ଏହା ନ୍ୟାୟାଳୟ କିମ୍ବା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କୁ ବିବେକାଧିକାର ପ୍ରଦାନ କରିବା ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିପାରେ ଏବଂ ପ୍ରତ୍ୟେକ ମାମଲାର ତଥ୍ୟ ଏବଂ ପରିସ୍ଥିତି ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି ଉପଯୁକ୍ତ ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯାଉଥିବା ଏବଂ ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ଭାବରେ ସେହି କ୍ଷମତା ପ୍ରୟୋଗ କରିବାକୁ ଏହାକୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ କିମ୍ବା ସେହି କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଉପରେ ଛାଡି ଦେଇପାରେ । କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କାର୍ଯ୍ୟ, ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ କରାଯାଇପାରିବ କି ନାହିଁ ତାହା ସେହି ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ କାରକ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିବ, ଯେପରିକି ଯଦି ଏହା କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ବୋଲି ଧରାଯାଏ, ତେବେ ଏହାର ପରିଣାମ କ'ଣ ହୋଇପାରେ ।**ସମୟ** ପରେ କରାଯାଇଥିବା ଆବେଦନକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବା ପାଇଁ ଆଇ. ଟି. ଓ. କୁ ପ୍ରାଧିକୃତ କରୁଥିବା ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଅନୁପସ୍ଥିତିରୁ ଏହା କହିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ ଯେ ଅନୁମୋଦିତ ସମୟ ସମାପ୍ତ ହେବା ପରେ ସମୟ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଧାରା 139 (2) ଅନୁଯାୟୀ ଆବେଦନ କରିବା ଟିକସଦାତାଙ୍କ ପାଇଁ ଉନ୍ମୁକ୍ତ ନୁହେଁ ଏବଂ ଏହିପରି ଆବେଦନ ଆଇ. ଟି. ଓ. ଦ୍ୱାରା ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଯଦି ଅନୁମୋଦିତ ସମୟ ସମାପ୍ତ ହେବା ପରେ ମଧ୍ୟ ଏକ ଆବେଦନ କରାଯାଇପାରିବ, ତେବେ ଏହାକୁ ମଞ୍ଜୁର କରିବା କିମ୍ବା ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିବା ଆଇ. ଟି. ଓ. ର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଥିଲା । ଥରେ କରଦାତା ଆଇ. ଟି. ଓ. ଙ୍କୁ ତାଙ୍କର ବିବେକାଧୀନ କ୍ଷମତା ପ୍ରୟୋଗ କରିବାକୁ ଅନୁରୋଧ କଲେ, ସେହି ଅନୁରୋଧକୁ ଅଣଦେଖା କରିବା ଏବଂ ତଦନୁସାରେ କୌଣସି ଆଦେଶ ପାରିତ ନକରିବା ତାଙ୍କ ପାଇଁ ଉଚିତ ନୁହେଁ । ଆମ ମତରେ, ଆନ୍ଧ୍ର ପ୍ରଦେଶ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, ଧାରା 139 (2) ର ପ୍ରାବଧାନକୁ ସଠିକ୍ ଭାବରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିନଥିଲେ ।

ସି. ଆଇ. ଟି. ବନାମ ଏସ୍. ପି. ଯଥା କନଷ୍ଟ୍ରକ୍ସନ କମ୍ପାନୀ, 165 ଆଇଟିଆର୍ 732 ମାମଲାରେ ପାଟନା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ମଧ୍ୟ ଧାରା 139 ସନ୍ଦର୍ଭରେ କହିଛନ୍ତି ଯେ "ବିବରଣୀ ଦାଖଲ କରିବା ପାଇଁ ଧାର୍ଯ୍ୟ ତାରିଖ ପରେ ଦାଖଲ

କରାଯାଇଥିବା ଯେକୌଣସି ଆବେଦନପତ୍ର କିମ୍ବା ବିବରଣୀର ଆଇନଗତ ମାନ୍ୟତା କିମ୍ବା ଗୁରୁତ୍ୱ ରହେ ନାହିଁ । ଯଦି ଆକଳନକାରୀ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସମୟସୀମା ଶେଷ ହେବା ପରେ ସମୟ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଆବେଦନ କରନ୍ତି, ତେବେ ଆୟକର ଅଧିକାରୀ ଆୟକର ଅଧିନିୟମ କିମ୍ବା ଏହା ଅଧୀନରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ କୌଣସି ଆଦେଶ ପାରିତ କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ନୁହଁନ୍ତି । ପାଟନା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ କେବଳ *ଟି. ଭେଙ୍କଟ କ୍ରିଷ୍ଣାୟା ଆଣ୍ଡ କମ୍ପାନୀ* (ଉପୋରୋକ୍ତ) ମାମଲାରେ ଆନ୍ଧ୍ର ପ୍ରଦେଶ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ନିର୍ଣ୍ଣୟକୁ ଅନୁସରଣ କରିଛନ୍ତି । *ଆସାମ ଫ୍ରଣ୍ଟିୟର ଭେନିୟର ଏବଂ ସମିଲ୍ସ ବନାମ ସି. ଆଇ. ଟି.*, 104 ଆଇଟିଆର 479 ମାମଲାରେ, ଯାହା ଉପରେ ରାଜସ୍ୱ ପାଇଁ ବିଦ୍ୱାନ ଓକିଲଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆମର ଧ୍ୟାନ ଆକର୍ଷଣ କରାଯାଇଥିଲା, ଯେଉଁଥିରେ ଗୌହାଟି ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେଇଥିଲେ ଯେ, ଜଣେ କରଦାତା ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା 6, ନିୟମ 13 ଅନୁଯାୟୀ ଆୟକର ବିବରଣୀ ଦାଖଲ କରିବାର ଶେଷ ତାରିଖ ପରେ ବିଳମ୍ବରେ ସମୟ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଆବେଦନ କରିଥିଲେ ମଧ୍ୟ, ଯଦି ସେଥିରେ ବିଳମ୍ବ ପାଇଁ କୌଣସି *ପ୍ରଥମ ଦୃଷ୍ଟିଗତ* ବୈଧ ଆଧାର ନଥାଏ, ତେବେ ଆୟକର ଅଧିକାରୀ ତାହାକୁ ବିଚାରକୁ ନେବାକୁ ବାଧ୍ୟ ନୁହନ୍ତି । ଗୌହାଟୀ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ *ଟି. ଭେଙ୍କଟ କ୍ରିଷ୍ଣାୟା ଆଣ୍ଡ କୋ.* (ଉପୋରୋକ୍ତ) ମାମଲାରେ ଆନ୍ଧ୍ର ପ୍ରଦେଶ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ନିର୍ଣ୍ଣୟକୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଥିଲେ ଏବଂ କହିଥିଲେ ଯେ ଏହା ସାଧାରଣତଃ ଏହି ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଦେବା ସମୟରେ କରାଯାଇଥିବା ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ ସହିତ ସହମତ ଅଟେ ଯେ ଟିକସ ଅଧିକାରୀ ବିବରଣୀ ଦାଖଲ କରିବା ପାଇଁ ସମୟ ବୃଦ୍ଧି କରିଛନ୍ତି ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯିବା ଉଚିତ କି, ଯେତେବେଳେ ସେ ଟିକସଦାତାଙ୍କ ବିଳମ୍ବ ଆବେଦନ ଉପରେ କୌଣସି ଆଦେଶ ପାରିତ କରିନଥିଲେ ଏବଂ ବିଶେଷ କରି "ଜଣେ ଟିକସଦାତାଙ୍କ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ହେଉଛି ତାଙ୍କ ବିବରଣୀ ଦାଖଲ କରିବାର ଧାର୍ଯ୍ୟ ତାରିଖ ସମାପ୍ତ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ସମୟ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିବା । ଏପରି କହିବା ପରେ ଗୌହାଟୀ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ କରିଥିଲେ ଯେ, "ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷରେ, ଆମେ ଏହା ମଧ୍ୟ ଦେଖୁନାହୁଁ ଯେ, ଏହି ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ, ବିଳମ୍ବ ଆବେଦନ ଉପରେ ସମୟ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଆଦେଶ ଦେବା ଆୟକର ଅଧିକାରୀଙ୍କ ପାଖରେ ବିଳମ୍ବରେ ହୋଇଥିବା ଆବେଦନ ଉପରେ ସମୟ ବୃଦ୍ଧି କରିବାର କ୍ଷମତା ରହିଛି, ଯଦି ତାହା ଆକଳନ ଆଦେଶ ପୂର୍ବରୁ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥାଏ । ସେହି ନିଷ୍ପତ୍ତିକୁ ଭଲ ଭାବରେ ପଢ଼ିଲେ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ହୁଏ ଯେ, ରାଜସ୍ୱ ପାଇଁ ମାନ୍ୟବର ଓକିଲଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବର୍ତ୍ତମାନ ଆମ ଆଗରେ ଉଠାଯାଇଥିବା ଯୁକ୍ତିକୁ ଏହା ସମର୍ଥନ କରୁନାହିଁ । ଯାହା ପ୍ରକୃତରେ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ହୋଇଛି ତାହା ହେଉଛି ଯେ ଏହି ସର୍ତ୍ତାବଳୀ, ଆୟକର ଅଧିକାରୀଙ୍କ ପାଖରେ ବିବରଣୀ ଦାଖଲର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ତାରିଖର ବହୁତ ବିଳମ୍ବରେ ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ସମୟ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଆବେଦନ ଉପରେ ବିଚାର କରିବାକୁ ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥା ବାଧ୍ୟ କରିନାହିଁ ।

ଆମେ ବିଚାର କରୁଛୁ ଯେ ଏହି ମାମଲାଗୁଡ଼ିକରେ *ପଞ୍ଜାବ ଏବଂ ହରିୟାଣା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏବଂ ସୁନ୍ଦରଦାସ ଥାକରେସ୍ ଆଣ୍ଡ ବ୍ରୋସ୍ ବନାମ ସି. ଆଇ. ଟି.*, 137 ଆଇଟିଆର୍ 646 ମାମଲାରେ କଲିକତା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିଆଯାଇଥିବା ମତ ସଠିକ ଏବଂ *ଟି. ଭେଙ୍କଟ କ୍ରିଷ୍ଣାୟା ଏବଂ କମ୍ପାନୀ ବନାମ ସି. ଆଇ. ଟି.*, 93 ଆଇଟିଆର୍ 297, ମାମଲାରେ ଆନ୍ଧ୍ର ପ୍ରଦେଶ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିଆଯାଇଥିବା ବିପରୀତ ମତ, *ଆସାମ ଫ୍ରଣ୍ଟିୟର ଭେନିର୍ ଏବଂ ସ ମିଲ୍ସ ବନାମ ସି. ଆଇ. ଟି.*, 104 ଆଇଟିଆର୍ 479 ଏବଂ *ସି. ଆଇ. ଟି. ବନାମ ଏସ୍. ପି. ଯଥା ନିର୍ମାଣ କମ୍ପାନୀ*, 165 ଆଇ. ଟି. ଆର୍. 732 ମାମଲାରେ ପାଟନା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିଆଯାଇଥିବା ବିପରୀତ ମତ ସଠିକ୍ ନୁହେଁ । ଧାରା 139 (2) ଅନୁଯାୟୀ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସମୟସୀମା ଶେଷ ହେବା ପରେ ସମୟ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ କରଦାତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକ ଅନୁରକ୍ଷଣୀୟ ଥିଲା, ତେଣୁ ଏହା ବୈଧ ଥିଲା । ତେଣୁ, ଆମେ ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକୁ ଖାରଜ କରୁଛୁ କିନ୍ତୁ ଖର୍ଚ୍ଚ ବାବଦରେ କୌଣସି ଆଦେଶ ପାରିତ କରୁନାହୁଁ ।

ଟି. ଏନ୍. ଏ. ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରାଗଲା ।

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟାବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର:

ଶ୍ରୀ ଜଟାଧାରୀ ସେଠୀ

ଉପବିଭାଗ ଅଧିକାରୀ (ଅନୁବାଦ), ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ ।